

ВІДГУК

офіційного опонента Плетенця Віктора Миколайовича
на дисертацію Куліуша В'ячеслава Миколайовича
на тему «Виявлення та розслідування злочинів економічної спрямованості,
вчинених із використанням кіберпростору», представлену до захисту у
спеціалізовану вчену раду Національної академії внутрішніх справ на
здобуття ступеня доктора філософії галузі знань зі спеціальності 081 Право

Ступінь актуальності обраної теми

Науково-технічний прогрес людства характеризується розвитком багатьох напрямків забезпечення потреб соціуму. Діджиталізація обумовлює необхідність переходу на новий рівень багатьох процесів культурного, соціального, освітнього, економічного та іншого характеру, значна кількість яких відбувається в кіберпросторі. Спрощення доступу до благ, послуг з розширенням їх кількості, відкриває безмежне коло можливостей користувачам інтернет простору. Проте свого поширення набувають й прояви протиправної діяльності, здійснюваної з використанням кіберпростору. Темпи й динаміка поширення відповідних протиправних діянь можуть надавити підґрунтя для формування припущень про їх причини та формувати прогнози подальшого розвитку відповідних явищ й процесів з необхідністю пошуку інструментарію для їх подолання.

Так, згідно статистичної інформації Офісу Генерального прокурора, загальна кількість облікованих злочинів, передбачених частинами 2–5 ст. 190 КК України у період з 2020 по 2023 роки за якими злочині викриваються з оголошенням їм підозри менше ніж 48 % випадків. Особливої уваги заслуговують й відомості Офісу Генерального прокурора, за ст. ст. 361, 361-1, 363-1 КК України, за якими злочини викриваються з оголошенням підозри близько 53 % випадків.

Обидві аналізовані групи кримінальних правопорушень демонструють тенденцію до щорічного збільшення кількості облікованих злочинів, з низькою кількістю викритих злочинців та направлених до суду з обвинувальним актом кримінальних проваджень. Водночас, наведені відомості, не відображують, на нашу думку, реальної картини розглядуваних протиправних діянь, частина з яких залишається латентною.

Варто відзначити, що на розробку кримінально-правових, кримінально-процесуальних і криміналістичних основ розслідування кримінальних правопорушень спрямовані праці В. П. Бахіна, В. Д. Берназа, А. І. Винберга, А. Ф. Волобуєва, В. Г. Дрозд, М. М. Єфімова, В. А. Журавля, А. В. Іщенко, Н. І. Клименко, О. Н. Колесніченка, В. О. Коновалової, В. С. Кузьмічова, В. К. Лисиченка, В. В. Лисенка, Л. М. Лобойка, В. Г. Лукашевича, Є. Д. Лук'янчикова, Г. А. Матусовського, О. В. Одерія, В. Л. Ортинського, І. В. Пирога, М. А. Погорецького, О. В. Пчеліної, М. В. Салтевського, Р. Л. Степанюка, В. В. Тіщенко, Л. Д. Удалової, К. О. Чаплинського, Ю. М. Чорноус, В. Ю. Шепітька, М. Г. Щербаковського, Б. В. Щура, В. В. Юсупова та ін.

Окремої уваги питанню розслідування кримінальних правопорушень, вчинених у сфері використання комп'ютерних технологій приділяли такі науковці, як: В. Д. Басай, А. Л. Дудніков, Н.С. Козака, А. В. Крижевським О. І. Олійничук, Т. А. Пазини, Л. П. Паламарчук, С. О. Пиріг, Н. С. Постіл, С.В. Самойлов, С. В. Томин, І. Ф. Хараберюш, В. Г. Хахановський П. В. Цимбал, С. С. Чернявський, С. В. Шапочка та ін.

Окремої уваги заслуговує монографічне дослідження Т. В. Романенко «Розслідування шахрайств, учинених із використанням електронно-обчислювальної техніки» (2021), що може бути визначено як одне з останніх з розглядуваної проблематики.

Аргументація в статтях, доповідях, методичних рекомендаціях, посібниках та ін., що характеризуються своєю чисельністю демонструє існуючу проблему, проте її вирішення в рамках цих робіт, обмежених обсягом й поставленими на їх вирішення завданнями є неможливим.

Крім того існуючі наукові розробки боротьби зі злочинністю взагалі та кіберпросторі зокрема, не відображують, на належному рівні, зазначених кримінальних правопорушень, а крім того формування умов їх застосування із виникненням нових способів підготовки, вчинення та маскування протиправної діяльності, із використанням новітніх засобів зокрема й технічних, інформаційних, телекомунікаційних, програмних, та інших, динамічні процеси розвитку яких не можуть задовольнити сьогоденні запити практики на реалізацію покладені на них функцій. Тому існуючі розробки потребують суттєвого й на постійній основі оновлення, з напрацюванням дієвого, з апробацією практикою механізму їх застосування.

Відповідно, обрана для дослідження проблема в умовах сьогодення має надзвичайно важливе значення.

На думку опонента, **актуальність теми даного дослідження** не викликає жодних сумнівів, бо це зумовлено потребами практики з виявлення та розслідування злочинів економічної спрямованості, вчинених із використанням кіберпростору, реалізація якої можлива шляхом осмислення та наукового пошуку розв'язання проблем зазначеної діяльності.

Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача

Науковий рівень дисертаційного дослідження та наукових публікацій відповідає вимогам, що висуваються до робіт на здобуття ступеня доктора філософії галузі знань зі спеціальності 081 «Право». Робота виконана у Національній академії внутрішніх справ відповідно до наукових програм, планів, тем, зокрема: Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року (Указ Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019); Стратегії розвитку системи правосуддя та конституційного судочинства на 2021–2023 роки (Указ Президента України від 11 червня 2021 року № 231/2021), Національної стратегії у сфері прав людини на 2021–2023 роки (Указ Президента України від 24 березня 2021 року № 119/2021), Плану дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на 2021–2023 роки (розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 червня 2021 року № 756-р).

Робота відповідає Тематиці наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок на 2020–2024 роки (наказ МВС України від 11 червня 2020 року № 454) і Пріоритетним напрямом наукових досліджень Національної академії внутрішніх справ на 2021–2024 роки (рішення Вченої ради від 21 грудня 2020 року, протокол № 23). Тему дисертації затверджено рішенням Вченої ради Національної академії внутрішніх справ 28 грудня 2021 року (протокол № 28).

Цінність роботи полягає у ґрунтовному дослідженні теоретичних і практичних аспектів виявлення та розслідування злочинів економічної спрямованості, вчинених із використанням кіберпростору.

Одержані дисертантом результати досягнуті завдяки використанню значного масиву наукової літератури у кількості 209 джерел, серед яких зарубіжної англійської мови склали 7 посилань. Заслугує уваги й емпірична база дисертаційного дослідження, яка включає в себе результати анкетування 143 працівників Департаменту кіберполіції Національної поліції України щодо розслідування злочинів економічної спрямованості, вчинених із використанням кіберпростору. Наочності та переконливості сприйняття надають наведені у формі діаграм ключові позиції результатів проведених досліджень, додатки.

Основні наукові результати дисертаційного дослідження автором висвітлено у 7-ти наукових публікаціях, серед яких: 4 статті – у виданнях, що включені Міністерством освіти і науки України до переліку наукових фахових видань з юридичних наук, а також 3-ох тезах доповідей, що опубліковані в збірниках міжнародних науково-практичних конференцій.

Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, повнота викладу в опублікованих працях

Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що дисертаційна робота є одним із перших у вітчизняній науці комплексним монографічним дослідженням виявлення та розслідування злочинів економічної спрямованості, вчинених із використанням кіберпростору, в якому розкрито низку наукових положень і рекомендацій, що вирізняються науковою новизною та мають важливу теоретичну і практичну значущість.

Зміст дисертаційного дослідження визначає наявність в положеннях, рекомендаціях, пропозиціях аргументованості наукової новизни, отриманої вперше, або істотно вдосконаленої, зміст яких відповідає вимогам, що ставляться до даного виду робіт.

Позитивного враження справляє наповнення опублікованих автором праць, які повною мірою відображують зміст всіх розділів дисертаційного дослідження, демонструють апробацію її результатів широтою географії публікацій.

Результати і положення дисертації, які виносяться на захист, відповідають всім вимогам положення про здобуття ступеня доктора філософії, є обґрунтованими та логічними, мають достатній ступінь наукової новизни та відображають практичне значення.

Наукова обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Результати дисертаційного дослідження В. М. Куліуш є аргументованими та переконливими, отримання яких досягнуто опрацюванням вагомому масиву емпіричної, а також правової й наукової джерельної бази. Обґрунтованість наукових положень та достовірність сформульованих у дисертації висновків й однозначність їх трактування реалізовано творчим потенціалом дисертанта з продуманою та вивіреною структурою роботи, логікою з хронологічною послідовністю викладення матеріалу, принципним підходом до окресленої проблеми й вмілим використанням сукупності методів наукового дослідження подій та явищ, спрямованих на її розв'язання, коректним й закономірним аналізом й узагальненням автором зібраних матеріалів, теоретичних положень юридичної науки й практичних аспектів її застосування.

Дисертантом здійснено вивчення, аналіз та узагальнення робіт вітчизняних та зарубіжних вчених як загальнотеоретичного, так і спеціального характеру за тематикою дослідження. Полеміка автора характеризується своїм науковим, виваженим стилем, тактом та однозначністю висловлених позицій, аргументованістю думок, переконливістю суджень. Сформовані наукові ідеї, положення та висновки дисертанта не суперечать усталеним положенням, які визнані сучасною наукою.

Рівень виконання поставленого наукового завдання, оволодіння здобувачем методології наукової діяльності

Обрані автором роботи *об'єкт* та *предмет* розглядуваного дослідження відображують його спрямованість та зміст, результатом тривалих й наполегливих пошуків якого стало розв'язання поставлених проблем та здійснення внеску в криміналістичну науку.

Методологічним підґрунтям дослідження стала сукупність загальних і спеціальних методів та прийомів наукового пізнання. Зокрема, за допомогою *методів гносеології* з'ясовано сучасний стан наукового забезпечення розслідування кіберзлочинів, систематизовано наявний науковий доробок дослідників і виокремлено спектр невирішених питань (підрозділ 1.1); визначено типи й інтенсивність зв'язків між розвитком кіберпростору та окремими формами кримінально протиправної діяльності економічної спрямованості (підрозділ 1.2); типізовано сучасні форми кримінально протиправної діяльності економічної спрямованості, які вчиняють з використанням кіберпростору (підрозділ 1.3); розроблено моделі оперативного обслуговування як складової виявлення таких злочинів (підрозділ 2.1), сформовано типові тактичні операції початкового етапу розслідування (підрозділ 3.1).

За допомогою *логіко-юридичного методу* побудовано класифікацію форм кримінально протиправної діяльності економічної спрямованості з використанням кіберпростору, визначено їх структуру (підрозділ 1.3). *Порівняльно-правовий метод* використано під час порівняння кримінального процесуального й оперативно-розшукового законодавства (підрозділи 3.1, 3.2).

З використанням *методу герменевтики* з'ясовано сутність окремих наукових положень різних галузей знань щодо змісту наукових характеристик і класифікацій (підрозділи 1.2, 1.3, 1.4). Використаний *соціологічний та статистичний методи* дозволив вивчити думки працівників кіберполіції НПУ щодо основних положень виявлення та розслідування кримінально протиправної діяльності економічної спрямованості, яку вчиняють з використанням кіберпростору (підрозділи 1.2, 1.3, 2.1–2.3, 3.1, 3.2).

Використання *соціологічного та статистичного методів* обумовлено необхідністю вивчення думок працівників кіберполіції НПУ щодо основних положень виявлення та розслідування кримінально протиправної діяльності економічної спрямованості, які вчиняються з використанням кіберпростору (підрозділи 1.2, 1.3, 2.1–2.3, 3.1, 3.2).

Вміле використання сукупності методів загальнонаукового та конкретно-галузевого характеру, зокрема: аналізу та синтезу, історичного, системно-структурного, логіко-семантичного, методів порівняння, нормативно-догматичного (формально-юридичного), соціологічного та інших демонструє оволодіння дисертантом необхідними для рівня доктора філософії компетенціями.

Теоретичне і практичне значення результатів дослідження

Викладені й аргументовані в дисертації висновки і рекомендації впроваджені та використовуються у:

- *правозастосовній діяльності* – для організаційного, методичного, інформаційного забезпечення роботи оперативних і слідчих підрозділів (акт впровадження Департаменту кіберполіції НПУ від 31 жовтня 2023 року);
- *освітньому процесі* – під час викладання навчальних дисциплін «Криміналістика», «Методика і тактика розслідування злочинів» у закладах вищої освіти, а також у процесі підготовки підручників, навчальних посібників, практикумів із зазначених дисциплін (акти впровадження в освітній процес Національного університету «Одеська юридична академія» від 6 вересня 2023 року, Національної академії внутрішніх справ від 4 грудня 2023 року).

Це підтверджується і розміщеними в «Додатку Г» відповідними актами впроваджень (стор. 239-242).

Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому

Структура й обсяг дисертації. Дисертаційне дослідження складається з анотації, переліку умовних позначень, вступу, трьох розділів, логічно об'єднаних у вісім підрозділів, висновків, списку використаних джерел (209 найменувань на 23 сторінках) і чотирьох додатків на 19 сторінках. Загальний обсяг дисертації становить 242 сторінки, з них основного тексту – 199 сторінок. Назви розділів і підрозділів загалом відповідають темі й поставленим задачам даної роботи, забезпечують її цілісність і завершеність, відображають логіку та послідовність здійсненого в рамках теорії криміналістичної методики, дослідження, що спрямоване на її розвиток й вдосконалення.

Анотація дисертаційного дослідження стисло і лаконічно з нейтральністю подачі інформації характеризує основні результати дисертаційного дослідження та викладена українською й англійською мовами (стор. 2-13).

Вступ висвітлює об'єкт і предмет дослідження, містить обґрунтування вибору теми дослідження, включає особисті внески дисертанта та інформацію про апробацію дисертації на профільних заходах (стор. 19-28).

У першому розділі **«Теоретичні основи виявлення та розслідування злочинів економічної спрямованості, вчинених із використанням кіберпростору»** приділяється увага висвітленню стану наукового дослідження проблем забезпечення розслідування злочинів, вчинених у кіберпросторі. Аналізом трактувань розуміння й характеристики інформаційного суспільства, кіберпростору й процесів, що обумовлюють окремі форми економічної злочинності, поява нових технологій, що використовуються злочинцями та визначають їх особистісні характеристики (стор. 29-64).

У підрозділі 1.2. **«Криміналістичний аналіз кримінально протиправної діяльності економічної спрямованості, яку здійснюють з використанням кіберпростору»** автор зосереджує свою увагу на висвітленні поняття цифрових кримінальних ринків, як стійкої, централізованої не контрольованої системи, яка здатна до самовідтворення та саморегуляції, спрямованої на створення з урахуванням структури й динаміки попиту пропозиції заборонених у цивільному обігу товарів і послуг у кіберпросторі. На підставі цього виокремлюються типові ознаки кримінальних ринків, які відрізняються від аналогічних утворень у фізичному просторі: (стор. 48-64).

У підрозділі 1.3. **«Криміналістичний аналіз кримінально протиправної діяльності економічної спрямованості, яку здійснюють з використанням кіберпростору»** автором висвітлено спосіб вчинення кримінально протиправної діяльності з акцентуванням уваги на стадіях формування умислу, підготовки, безпосередньої реалізації та посткримінальної поведінки, що демонструє не типовий методологічний підхід до формування криміналістичної характеристики (стор. 64-88).

Розділ 2 «Виявлення злочинів економічної спрямованості, які вчиняють з використанням кіберпростору» зосереджений на реалізацію уповноваженими особами завдань, спрямованих на викриття досліджуваних фактів.

У підрозділі 2.1. **«Організація оперативного обслуговування кіберпростору як складова виявлення злочинів економічної спрямованості»** здійснено аналіз нормативно-правового, організаційного забезпечення діяльності підрозділів та суб'єктів оперативного обслуговування кіберпростору з аналізом його положень, завдань, принципів діяльності та ін.. (стор. 88-106).

У роботі значну увагу приділено підрозділу 2.2. **«Організація і тактика оперативного (ініціативного) пошуку ознак кримінально протиправної діяльності економічної спрямованості, яку здійснюють з використанням кіберпростору»**. В результаті цього виокремлено основні ознаки оперативного (ініціативного) пошуку (стор. 110-116), що підтверджено

Додатком Б (стор. 225-232). Сформовано алгоритм оперативного пошуку ознак кримінально протиправної діяльності інтернет-магазинів, кримінально протиправної діяльності, яку вчиняють за допомогою електронних грошей, в якому визначено напрями й перелік реалізації завдань, зі створенням організаційної моделі документування кримінально протиправної діяльності. (стор. 116-126)

Розділ 3 «Організаційно-тактичні особливості розслідування злочинів економічної спрямованості, які вчиняють з використанням кіберпростору» складається з трьох підрозділів. Підрозділ 3.1. «Формування та реалізація тактичних операцій на початковому етапі розслідування» містить Обґрунтовується теоретико-методологічна необхідність криміналістичних комплексів, які спрямовані на виконання комплексних завдань розслідування на відповідних етапах, що реалізовано висвітленням структурного наповнення наступних тактичних операцій:

- 1.-«Аналітичне опрацювання та оцінка отриманих матеріалів».(стор 132-137);
2. «Фіксація цифрових слідів і формування цифрових доказів».(138-144);
3. «Встановлення всіх учасників кримінально протиправної діяльності» (стор.145-147).

В змісті підрозділу 3.2. «Організаційно-тактичні особливості проведення окремих слідчих (розшукових) дій» розглядаються такі слідчі (розшукові) дії, як огляд, допит, обшук, із визначенням найбільш вагомих організаційно-підготовчих й тактичних особливостей ефективного їх проведення (стор 147 - 168).

В підрозділі 3.3.»Особливості проведення окремих негласних слідчих (розшукових) дій», на підставі аналізованих поглядів науковців, визначаються основні блоки завдань, які виконують за допомогою НСРД під час розслідування досліджуваних форм кримінально протиправної діяльності; висвітлюються можливості використання відповідного апаратного комплексу в отриманні доступу до інформації, що зберігається в месенджерах, хмарних сховищах (стор. 182-184); на підставі вивчення практики розслідування злочинів економічної спрямованості, які вчиняють з використанням кіберпростору, висвітлюються особливості проведення НСРД (стор. 185); частка яких є меншою у порівнянні з СРД та наголошується на потребі додаткового регулювання використання програмних продуктів як різновиду спеціальних засобів для забезпечення проведення окремих НСРД, пов'язаних із втручанням у приватне спілкування (стор. 167-185).

Висновки лаконічно і в достатньому обсязі відображують основні результати, положення, що виносяться на захист й повністю відповідають завданням та меті дисертаційного дослідження (стор. 188-199).

Список використаних джерел складається з 209 посилань на дослідження в вітчизняних і міжнародних виданнях.

Таким чином, дисертація Куліуш В'ячеславом Миколайовичем на тему «Виявлення та розслідування злочинів економічної спрямованості, вчинених із використанням кіберпростору» відповідає існуючим вимогам до такого виду наукових робіт та є завершеною науковою працею, результати якої вирішують

актуальне наукове завдання – розроблення та обґрунтування положень теоретичного і практичного спрямування, щодо виявлення та розслідування злочинів економічної спрямованості, вчинених із використанням кіберпростору.

Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації на практиці

Результати дисертаційного дослідження на тему «Виявлення та розслідування злочинів економічної спрямованості, вчинених із використанням кіберпростору» рекомендуються для використання у діяльності органів досудового розслідування, закладів вищої освіти, у дослідженнях, в яких розглядувана робота стане підґрунтям подальших наукових пошуків.

Зауваження щодо оформлення та змісту дисертації, запитання до здобувача

Викладені в дисертаційному дослідженні висновки й пропозиції, в основному, заслуговують підтримки й позитивної оцінки. водночас, в роботі є положення, що мають дискусійний характер і потребують їх обговорення під час публічного захисту.

1. Розглядаючи тактичну операцію «Фіксація цифрових слідів і формування цифрових доказів» (стор. 138-148), дисертантом визначається пріоритетність цифрових слідів, залишаючи без належної уваги матеріальні й ідеальні відображення. Водночас висвітлення процесів виявлення, дослідження систематизації, інтерпретації у доступну для подальшого застосування форму всіх слідів у їх сукупності, розширило б практичне значення дослідження в реалізації завдань кримінального провадження.

2. Дисертантом визначається, що огляд місця не проводиться спонтанно та здійснюється на належному підготовчому рівні із залученням відповідних спеціалістів (стор.154), проте констатується, що детальний огляд апаратних засобів потребує тривалого часу та спеціальних умов, тож його проведення навіть за участю спеціаліста на місці події є неможливим (стор. 156). Наведене, визначає необхідність використання такої форми спеціальних знань як призначення експертиз, які не знайшли свого висвітлення в роботі.

3. В умовах стрімкого розвитку інформаційних технологій та динамічних процесів, було б доцільним приділити більшої уваги можливостям використання досвіду інших країн. Це значно збагатило б дослідження та дозволило перейняти позитивні напрацювання, порівняти їх із досвідом нашої держави, поєднати найкращі з них, з метою досягнення більш ефективних результатів діяльності в боротьбі зі злочинами економічної спрямованості, вчинених із використанням кіберпростору.

4. В роботі наявна значна кількість положень про:

- високий інтелектуальний рівень таких осіб й активну протидію розслідуванню, де традиційні засоби не завжди дають очікувані результати (стор. 146);

- організований характер вчинення злочинів економічної спрямованості, вчинених із використанням кіберпростору (в групі. (стор.76), у складі угруповання (стор. 161);

- наявність обґрунтованих перешкод для початку провадження (наприклад, за небажання потерпілого звертатися до правоохоронного органу або за відсутності фактичного повідомлення про злочин) (стор. 108);

- використання як тактичний прийом протидії розслідуванню та створення умов для не встановлених слідством осіб щодо переміщення знарядь вчинення злочину та їх реалізації (стор. 168) та ін.

Наведені та інші положення роботи демонструють можливість існування проявів протидії досудовому розслідуванню, заходи, спрямовані на недопущення, виявлення й подолання якої могли б знайти свого відображення, наприклад, в змісті сформованих криміналістичних комплексів в підрозділі 3.1. «Формування та реалізація тактичних операцій на початковому етапі розслідування» (стор. 131-148).

5. Розглядаючи можливості здійснення протиправних діянь з використанням програмного та апаратного забезпечення було б логічним сформулювати рекомендації із захисту від несанкціонованого доступу з боку не зацікавлених у розслідуванні осіб до зібраної уповноваженою особою в рамках кримінального провадження даних, більшість з яких формуються й зберігаються на ЕОМ, розміщеному у відповідному службовому приміщенні (стор. 131-148).

Водночас, висловлені зауваження стосуються окремих аспектів, за своїм змістом, переважно, мають рекомендаційний або дискусійний характер і не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційного дослідження, отримані результати якої є значним внеском в криміналістичну науку.

Відсутність порушень академічної доброчесності

У ході вивчення як дисертаційного дослідження, так і наукових публікацій, фактів порушень академічної доброчесності не виявлено. Дисертаційна робота Куліуша В'ячеслава Миколайовича є оригінальною, самостійно виконаною науковою працею, яка цілком відповідає заявленій дисертантом науковій спеціальності.

Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам.

Дисертація «Виявлення та розслідування злочинів економічної спрямованості, вчинених із використанням кіберпростору» відповідає спеціальності 081 Право та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261 (зі змінами і доповненнями від 03.04.2019 р. № 283 та від 19.05.2023 р. № 502), наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» (зі змінами від 31.05.2019 р. № 759) і «Порядку присудження ступеня доктора

філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 (зі змінами від 21.03.2022 р. № 341 та від 18.05.2023 р. № 502), а її автор – Куліуш В'ячеслав Миколайович, на підставі публічного захисту, заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Офіційний опонент:

професор кафедри криміналістики

та домедичної підготовки

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ,

доктор юридичних наук, професор

Віктор ПЛЕТЕНЕЦЬ

Підпис Плетенця В.М. засвідчую:

Перший проректор

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ,

доктор юридичних наук, професор

Олександр ЮНІН